

samostatně (§ 503 čís. 4 c. ř. s.), jednak proti předpokladu odvolacího rozsudku, že bylo ke zmrzačení již přihlíženo při stanovení náhrady jiné, t. j. bolestného a ušlého zisku (§ 503 čís. 3 c. ř. s.). Ve směru posléze naznačeném brojí dovolatelka proti něčemu, co odvolací soud nevyšlo, neboť nikde není v napadeném rozsudku uvedeno, že bylo ke zmrzačení již přihlíženo při stanovení náhrady jiné, což by ovšem odporovalo spisům. Příslušné vývody dovolacího spisu jsou tedy bezpředmětné. Naproti tomu nutno v prvním směru dáti dovolatelce za pravdu. Nárok dle §u 1326 obč. zák. jest nárokem na náhradu hmotné škody, hrozící pro budoucnost zúžením a stížením životních možností, a liší se proto jako samostatný nárok zejména od nároku na bolestné, jímž se nahrazují utrpěné bolesti, tedy škoda nehmotná. Žádná z těchto škod nemůže býti pokládána za zahrnutu ve škodě druhé, a mají-li býti obě nahrazeny, musí obě býti požadovány. V uplatňování nároku na náhradu škody nehmotné není tedy ještě obsažen nárok na náhradu hmotné škody ze zmrzačení (srv. rozh. čís. 3322 sb. n. s.). Není tudíž bez významu výhrada, kterou žalobkyně v příčině pozdějšího samostatného uplatňování nároku dle §u 1326 obč. zák. učinila v žalobě Cg III 108/19. Opačný názor vedl by k nemožnému důsledku, že ten, kdo by chtěl požadovati náhradu za zohyždění, musil by se vždy domáhati též bolestného, byť snad neutrpěl žádných bolestí nebo — z důvodů jakýchkoli — nechtěl využití jich k uplatnění bolestného. Než toto různé právní nazírání na věc nemůže přivoditi výsledku, příznivějšího žalobkyni. Vždyť soud odvolací uvažoval o věci i s hlediska zde naznačeného a dospěl k úsudku, že i kdyby se mělo za to, že lze samostatně vymáhati nárok dle §u 1326 obč. zák., nebylo by žalobní nárok pokládati za oprávněný. Na odůvodněnou tohoto názoru uvedl soud odvolací, že částky, jež byly žalobkyni přisouzeny již ve sporech předchozích, zejména též doživotní důchod, přiznaný jí jménem ušlého výdělků penízem 1500 Kč (nikoli 2100 Kč) měsíčně, jsou takové, že by sotva mohly doznati nějakého zvýšení i s ohledem na zohyždění žalobkyně, a odpovídají tudíž celému stavu věci, zejména i se zřetelem na zohyždění žalobkyně a z toho plynoucí možné dosažení lepší její existence — správně asi stížení její existence, — nehledíc ani k tomu, že žalobkyně ani netvrdila, tím méně pak dokázala, že by byla měla již možnost, získati existenci lepší, než jí byla zaručena soudními výroky.

Čís. 5776.

Rozhodnutí o prominutí let jest příslušným obecný soud nezletilcův ve věcech soudních. Jím zůstává obecný soud otcův, třeba nezletilec byl adoptován ženou. Do usnesení o prominutí let, jež bylo doručeno pouze nezletilci, jsou oprávněni stěžovati si poručnice i opatrovník.

(Rozh. ze dne 18. února 1926, R II 334/25.)

Otec nezl. Emilie B-ové padl dne 14. července 1918 ve válce. Poslední jeho bydliště bylo v obvodu okresního soudu na Vsetíně, jenž také zahájil poručenství nad nezl. Emilií B-ovou. Usnesením okresního soudu na Vsetíně ze dne 10. dubna 1920 byla Emilie B-ová adoptována Annou H-ovou, bydlící v obvodu okresního soudu ve Vizovicích. Usnesením okresního soudu ve Vizovicích ze dne 25. srpna 1924 byla Emilie B-ová prohlášena zletilou. Emilie B-ová podala dne 28. července 1925 na okresní soud ve Vizovicích žádost, by její opatrovnická záležitost byla odstoupena dle §u 44 j. n. okresnímu soudu na Vsetíně jako soudu příslušnému. V této žádosti pravila, že neuznává své prohlášení za zletilou, jelikož nebyla prohlášena za zletilou příslušným soudem, an příslušným soudem k vedení poručenství byl v té době jen soud na Vsetíně a jen tento soud mohl jako příslušný prohlásiti ji za zletilou. K žádosti Emilie B-ové připojil se také její opatrovník. Okresní soud ve Vizovicích žádost zamítl. Proti tomuto usnesení podala nezl. Emilie B-ová i její opatrovník stížnost, již se domáhali, aby rekursní soud obě napadená usnesení okresního soudu ve Vizovicích, to jest původní usnesení, týkající se prohlášení nezl. Emilie B-ové za svéprávnou, a usnesení odmítající učiniti opatření dle §u 44 j. n. zrušil, resp. změnil v tom smyslu, že okresní soud ve Vizovicích jest povinen odstoupiti tuto opatrovnickou věc, bez ohledu na zmatečná usnesení nahoře uvedená, okresnímu soudu na Vsetíně, kterému zůstává vyhrazeno, by další vhodná rozhodnutí o podané žádosti za prohlášení Emilie B-ové za svéprávnou učinil. Rekursní soud stížnost zamítl. Důvody: Jest sice pravda, že okresní soud na Vsetíně zahájil správně jako příslušný soud poručenství nad nezl. Emilií B-ovou a jak ze spisů okresního soudu na Vsetíně o této věci jde na jevo, nebyla tato záležitost posud okresnímu soudu ve Vizovicích odstoupena a proto okresní soud ve Vizovicích nebyl příslušným ku prohlášení nezletilé Emilie B-ové za zletilou a měl návrh nezl. Emilie B-ové a jejího opatrovníka za prohlášení zletilou odstoupiti příslušnému soudu na Vsetíně. Okresní soud ve Vizovicích však sám rozhodl o této žádosti a prohlásil Emilií B-ovou za zletilou, usnesení to bylo jí doručeno již dne 25. srpna 1924 a proto stalo se vůči Emilii B-ové již dávno právoplatným. Opatrovník sám žádal za toto prohlášení a proto jak proti Emilii B-ové, tak i proti opatrovníku stalo se soudní usnesení právoplatným. Tím bylo také opatrovnictví ohledně nezl. Emilie B-ové jakož i poručenství ohledně ní skončeno a nelze proto skončené opatrovnictví dále postupovati příslušnému soudu, poněvadž již vlastně žádný soud není příslušným k vedení poručenství nebo opatrovnictví nad svéprávnou Emilií B-ovou. Ve smyslu §u 42 j. n. nelze totiž napadati usnesení nesporného soudce, i kdyby tento nebyl k rozhodnutí takovému příslušným, když toto usnesení stalo se právoplatným. Podotknouti ještě nutno, že poručenský soudce jest oprávněn prohlásiti nezletilou opatrovanku (poručenku) za svéprávnou bez svolení poručníka (opatrovníka), jen má si vyžádati jeho posudek, posudek jiných příbuzných osob, ale není na posudek tento nijak vázán (§ 252 obč. zákona).

Nejvyšší soud změnil napadené usnesení v ten rozum, že zrušil usnesení okresního soudu ve Vizovicích ze dne 25. srpna 1924 a řízení jemu předcházevší a postoupil návrh na prohlášení Emilie B-ové za zletilou a spisy opatrovnické k dalšímu opatření poručenské věci nezl. Emilie B-ové příslušnému poručenskému soudu na Vsetíně k vyřízení.

D ů v o d y:

Stěžovatel vytýká právem, že okresní soud ve Vizovicích nebyl příslušným, prohlásiti nezl. Emilii B-ovou za zletilou. Dle úmrtního zápisu o zemřelém otci nezletilé ze dne 26. května 1919 měl tento své řádné bydliště v R., v okrese Vsetínském. Příslušným soudem pro vedení poručenstva jest obecný soud nezletilcův ve věcech sporných (§ 109 j. n.). Takovým byl dle §u 71 j. n. obecný soud otcův a to i po zániku otcovské moci potud, pokud nezletilá nenabyla práva k volné správě majetku. Obecným soudem otce pak byl dle §u 65 j. n. soud jeho bydliště, tedy R. a proto byl příslušným soudem poručenským okresní soud na Vsetíně. Adopcí nezletilé nebylo na tom ničeho změněno, ježto adopcí nepřešla nezletilá pod otcovskou moc otce osvojitele, byvši adoptována ženou. Soud nesporný má z moci úřední dbáti své příslušnosti a z moci úřední podmínky její vyšetřiti (§ 2 nesp. říz. a § 41 j. n.). Rozhodl-li tedy o návrhu na prohlášení zletilosti okresní soud ve Vizovicích, nebyl k tomu příslušným a řízení před ním bylo zmatečným, ježto v řízení nesporném strany nemohou soukromou úmluvou příslušný soud určovati (§ 2 prvý odstavec nesp. říz., § 41 j. n.). Nižší soudy však také mylně pokládají za to, že usnesení o prohlášení Emilie B-ové za zletilou stalo se právoplatným. Toto usnesení bylo doručeno toliko nezl. Emilii B-ové samotné. Právoplatnosti mohlo nabýti jenom tím, že by osoby k rekursu oprávněné nebyly podaly opravného prostředku ve lhůtě zákonné. Tato lhůta počíná běžeti teprve od doručení písemného vyhotovení usnesení. Avšak písemné vyhotovení usnesení toho nebylo doručeno ani opatrovníku, ani zejména ne poručnici, matce nezletilé. Proto doručením nezletilé samotné nemohlo usnesení nabýti právní moci. Ne třeba proto uvažovati ani, je-li Emilie B-ová oprávněna podati rekurs, když opomenula si do usnesení o prohlášení zletilosti, jež jí bylo doručeno, stěžovati, poněvadž usnesení o nepříslušnosti soud nesporný musí učiniti z povinnosti úřední a to v každém období řízení, tedy i v řízení opravném (§ 44 j. n.). Proto, je-li k rekursu legitimován opatrovník a poručnice, jimž usnesení o prominutí let nebylo doručeno, a již se mohou cítit tímto usnesením stíženi (§ 9 nesp. pat.), nevadilo doručení usnesení prvního soudu Emilii B-ové rekursu opatrovníka a poručnice proti němu, ježto z usnesení o prohlášení zletilosti, jež právní moci nenabýlo, si stěžovati mohli. To tím spíše, že k návrhu nezletilé k jejím rekursům se i poručnice připojuje. Proto je dovolací soud povinen z moci úřední dbáti příslušnosti okresního soudu ve Vizovicích a učiniti opatření dle §u 44 j. n. Mylným je též právní názor rekursního soudu, že zmatečným a neprávoplatným prohlášením zletilosti bylo poručenství nad Emilii B-ovou skončeno a že z toho důvodu nelze již postoupiti vyřízení onoho

návrhu a další vedení poručerstva příslušnému soudu. Lze ještě podotknouti, že okresní soud ve Vizovicích ani dle §u 109 a) j. n. a dle nařízení ministerstva spravedlnosti ze dne 11. srpna 1914, čís. 209 ř. zák. nemohl se státi příslušným. Soud stálého bydliště poručencova může podle oněch předpisů zakročiti při prominutí let teprve, nezakročil-li jiný soud poručenský, nebo když nelze v čas opatřiti rozhodnutí soudu poručenského a není u dovolaného soudu proti povolení patrně závad. Tomu tak nebylo, protože okresní soud na Vsetíně již zakročil a mohlo beze všeho jeho rozhodnutí včas býti opatřeno. Ovšem by i v případě opačném musil okresní soud ve Vizovicích dle §u 3 citovaného nařízení k obstarávání dalších poručenských záležitostí spisy poručenskému soudu postoupiti. Konečně rovněž neprávem dovolává se rekursní soud ustanovení §u 42 j. n., míně, že nelze stěžovati si do usnesení nesporného soudce, i kdyby nebyl příslušným, stalo-li se usnesení o prominutí let právoplatným. Jak již bylo doličeno, nestalo se usnesení o prominutí let právoplatným, ale také se ustanovení §u 42 nehodí na případ sporný. Jedná jen o případech, kde jde o věc odňatou tuzemskému soudnictví nebo řádným soudům a pak o případě, zahájena-li u soudce nesporného věc, jež předmětem nesporného soudnictví není, a stanoví závaznost právoplatného výroku o příslušnosti. O takový případ tu nešlo, nebylo tu formálního usnesení okresního soudu ve Vizovicích o jeho příslušnosti vůbec, protože okresní soud o své příslušnosti zvláště nerozhodoval a nejde o věc z pořadu nesporného vyloučenou. Ježto tedy usnesení okresního soudu ve Vizovicích o prominutí let nenabylo moci práva a jest zmatečno, není tu také závazného rozhodnutí o příslušnosti a v každém období řízení nutno příslušnosti dbáti, je dovolací soud povinen vyhověti dovolacímu rekursu, zrušiti zmatečné usnesení prvního soudu a změnit usnesení rekursního soudu, jak se stalo.

Čís. 5777.

Pojišťovací smlouva.

V případě §u 32 (3) poj. zák. jest pojistníku, nemůže-li dokázati, že závaznost neporušil ani úmyslně ani hrubě nedbale, v každém případě bez jakéhokoliv obmezení zůstaveno, by namítl a prokázal, že porušení závaznosti bylo bezvýznamné, a takto zbavil průpadní doložku účinnosti.

(Rozh. ze dne 18. února 1926, Rv II 786/25.)

Žalobce byl pojištěn u žalované pojišťovny proti následkům zákonné ručební povinnosti, které by ho postihly při provozu živnosti řeznické a uzenářské. Rozsudkem trestního soudu byl žalobce uznán vinným, že neopatrnou jízdou způsobil úraz K-ovi. V civilním sporu bylo pak uznáno právem, že nárok K-ův proti žalobci na náhradu škody jest důvodem po právu. Ježto žalovaná pojišťovna odepírala žalobci placení náhrady, opírajíc se zejména o ustanovení §u 15 všeob. poj. podmínek, dle něhož zaniká náhradní nárok proti pojišťovateli: »byly-li v oznámení škody, neb pozdějších sděleních pojistníkových činěny úmyslně nesprávné údaje«